

Анотація. У публікації розкриваються шляхи впровадження олімпійської освіти в умовах реалізації завдань, що ставляться перед новою українською школою.

Ключові слова: вчитель, олімпійська освіта, нова українська школа.

Ohnystiy A. Olympic education in the new ukrainian school - prospects and ways of implementation

Abstract. The publication describes the ways of introducing Olympic education in terms of the tasks that are set for the new Ukrainian school.

Keywords: teacher, Olympic education, new Ukrainian school.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ

Ярослав Боднар, Олександр Хома

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Актуальність. Фізичне виховання і фізкультурно-оздоровча робота в навчально-виховній сфері, як складова частина загальної системи освіти, повинна закласти основи забезпечення та розвитку фізичного і морального стану особистості, комплексного підходу до формування її розумових і фізичних якостей, удосконалить фізичну і психологічну підготовку особистості до активної життя і професійної діяльності.

Однак, в сучасних умовах існуюча система фізичного виховання, фізичної культури і спорту вимагає поліпшення. У студентському середовищі в сучасних умовах виникають проблеми зростання захворювань, незадовільною фізичної підготовки, зростання інвалідності, непридатність до служби в Збройних Силах, є випадки кримінальних, аморальних, наркотичних проявів. У той же час, зростання кількості перерахованих негативних ознак з року в рік відбувається зі зменшенням кількості студентської молоді, яка активно займається фізичною культурою і спортом, що є свідченням незадовільного рівня мотивації до соціальної адаптації, життєвого самовизначення та самореалізації в контексті здорового способу життя, про що свідчать проведені дослідження [1, с. 77-78].

Кожен другий житель України незалежно від соціально-демографічних характеристик вважає, що держава повинна приділяти більше уваги розвитку фізичної культури і спорту. Не відповідає сучасним вимогам рівень матеріально-технічної бази організацій фізичної культури і спорту, закладів освіти в більшості районних центрів

Мета роботи – вивчення проблем, які виникають у студентів до занять фізичною культурою та спортом під час навчання у вищому навчальному закладі.

Завдання дослідження: 1) проаналізувати дані науково-методичної літератури; 2) з'ясувати проблеми розвитку мотивації студентів. 3) виявити проблеми мотивації до занять фізичною культурою та спортом під час навчання у вищому навчальному закладі.

Усвідомлення необхідності формування здорового способу життя (ФЗСЖ) особистості міжнародним співтовариством призвело до ініціювання Всесвітньою Організацією Охорони Здоров'я в 1977 році компанії «Здоров'я для всіх», підсумком проведення якої стала прийнята 21 листопада 1986 року Оттавська хартія (Канада), що визначила сучасне наукове уявлення про саме поняття «Здоров'я», його складові та стратегії позитивного впливу на особистість з точки зору його зміцнення [2].

Позитивна роль фізичного виховання у розвитку особистості проявляється в раціональному використанні і комбінуванні форм, методів і засобів фізичного навантаження, які за визначенням є «... величиною впливу фізичних вправ на організм; ... пов'язані з витратою потенціалу організму; ... сприяють адаптації організму, відновленню і підвищенню працездатності ... »[3, с.87]. Сучасна теорія і методика фізичного виховання за своєю суттю є ефективний інструмент для планомірного розвитку особистості в цілому, та студентської молоді - зокрема.

Залучення до масової фізичної культури різних верств населення (доросле населення, студенти, школярі, дошкільники)

Фізичне виховання студентів в ВНЗ є, перш за все, процес, спрямований на фізичний розвиток, функціональне вдосконалення організму, навчання основним життєво важливим руховим навичкам, умінням і пов'язаних з ними знаннями для успішної подальшої професійної діяльності.

Розвиток мотивації студентів до занять фізичною культурою на сучасному етапі стає однією з головних психолого-педагогічних проблем ВНЗ. Перед викладачами кафедр фізичної культури ВНЗ ставляться важливі завдання з пошуку засобів і методів розвитку фізичної культури і їх впровадження в фізкультурно-оздоровчу роботу та стиль життя студентів, оскільки для останніх здоров'я являє собою «... особливу цінність - чим міцніше здоров'я, тим продуктивніше навчання ... »[4, с. 20]. Вважаємо, що в цьому випадку не можливо переоцінити важливість процесу формування у студентів потреби до зміцнення здоров'я засобами фізичної культури і спорту, для чого необхідно враховувати мотивацію головних сторін навчального процесу - викладачів і студентів.

З психологічної точки зору, переваги організації системи фізичного виховання в ВНЗ полягають саме в тому, що професійна діяльність викладача повинна збалансувати фізичне навантаження і відпочинок студентів таким чином, що в процесі навчання досягався максимальний ефект від дії фізичних вправ на організм. У свою чергу, це сприяє досягненню максимально фізично-розумової діяльності студентів і дозволяє підготувати їх до плідної професійної діяльності [5, с. 550]. І в цьому випадку, неможливо переоцінити головні принципи змін у фізичному вихованні студентської молоді - формування у студентів потреби в зміцненні здоров'я засобами фізичної культури і спорту, розробка і реалізація ефективного дидактичного наповнення змісту фізичного виховання, збільшення обсягу рухової активності студентів в залежності від психофізіологічної потреби в рухах, підвищення якості навчального процесу.

Очевидно, що зазначені вище проблеми, що виникають на кожному з рівнів соціального середовища, утворюють соціальні чинники гальмування мотиваційної активності студентської молоді. Виявлення цих чинників передбачає більш комплексне дослідження на кожному з рівнів, спираючись на власні спостереження, і на результати досліджень вчених.

Для вирішення певної проблеми науковий інтерес представляють праці В.С.Уєнберга і Д.Гоулда, в яких визначені основні аспекти психології спорту і фізичної культури [7]. Серед українських і російських вчених можна виділити таких, як: Б.Ф. Ведмеденко і К.К. Жукотінській, які досліджують мотиваційні аспекти занять фізичним вихованням за допомогою психолого-педагогічних засобів [6; 49]; А.П.Маркова і Є.В. Столітенко, які досліджують ці аспекти в середніх навчальних закладах [8; 9]; В.М. Пантелєєва і П.І. Зінченко, які вивчають проблему студентів до занять фізкультурою [10]; С.А.Сичева, який досліджує аспекти формування потреб у студентів щодо фізичного вдосконалення з психолого-педагогічної точки зору.

Досліджуючи проблеми гальмування мотиваційної активності студентської молоді до занять фізичною культурою в мікросередовищі, звертають на себе увагу дослідження Білогур В.М, яка доводить, що виникнення природи протиріч між викладачами і студентами по досягненню однаковою мірою мотивації до зміцнення здоров'я останніх залежать від негативного впливу соціальних чинників на їх свідомість перших.

Отже, на наш погляд, для вирішення проблем розвитку мотивації і зміцнення здоров'я студентів на сучасному етапі, який характеризується негативним впливом ряду факторів, які формуються в мікросередовищі, на рівні ВНЗ потрібно досліджувати і диференціювати структуру мотивів, які збуджують студентів до занять фізичною культурою і, при цьому, визначити роль викладача в цьому процесі. Для цього необхідно розглянути систему фізичного виховання студентської молоді з точки зору підвищення рівня мотивації головних дійових осіб цієї системи - викладачів і студентів.

Актуальність даного питання на сучасному етапі становлення вищої школи обумовлена низкою проблем в системі фізичного виховання студентів: відсутністю формування особистісного сенсу занять фізичним вихованням у більшості студентів внаслідок того, що вони виконують роль пасивних виконавців в навчальному процесі; створенням і використанням в цьому процесі більшості навчальних програм без урахування потреб, мотивів, індивідуальних здібностей студентів; переважанням під час навчальних занять авторитарного стилю викладання; виконання студентами вправ за зразком, не розуміючи їх «філософії» та особистісної значущості, на що звертають увагу в своїх дослідженнях такі вчені, як Н.Ю. Борейко і В.А. Волков [9; с. 15].

Не менш проблемним питанням щодо підвищення мотиваційної активності студентської молоді є соціальні гальмують фактори мезосередовища, що підтверджується результатами досліджень вчених і власними дослідженнями на рівні ВНЗ. У свою чергу, в значній мірі на зниження мотиваційної активності студентів щодо занять фізичною культурою і спортом впливають фактори гальмування макросередовища.

На основі проведених досліджень [5, с. 325-327] доведено, що заважають підвищенню рівня цієї активності і в цілому утворюють несприятливу мотиваційну макросередовище такі фактори, як: недофінансування заходів, які визначають розвиток фізичної культури і спорту з бюджетів усіх рівнів, а також недостатні обсяги державних витрат на фінансування освіти і науки; незначна частка обсягів державних витрат на фізкультурно-оздоровчу роботу в системі освіти і масового спорту (разом) в загальній кількості витрат на спорт; відсутність пріоритетних програм розвитку масового спорту на рівні регіонів з відповідним їх фінансуванням з місцевих бюджетів; низька ділова активність чиновників в спорті на рівні регіонів при розробці цих програм. Певні чинники, в свою чергу, заважають підвищенню рівня мотивації педагогічних кадрів, що пов'язано з проявом наступних демотивуючих факторів: низька престижність спортивних спеціальностей в ВНЗ, в порівнянні з іншими галузевими групами; низький конкурс на спеціальність фізична культура і спорт; скорочення робочих місць у сфері фізичної культури і спорту.

Висновки.

1. Таким чином, можна констатувати, що в даний час підвищення рівня мотивації як діючих, так і майбутніх викладачів фізичного виховання ускладнюється негативним впливом досліджених чинників - зовнішніх демотиваторів, що свідчить про несприятливу мотиваційної макросередовища.

2. Проведене дослідження дозволяє визнати проблему загострення формування сприятливого мотиваційної макросередовища підготовки студентської молоді.

3. Отже, на основі проведених досліджень можна констатувати, що проблема підвищення мотиваційної активності студентів засобами фізичного виховання вимагає комплексного вирішення з урахуванням соціально-психологічних чинників на всіх рівнях - мікро-, мезо - і макро..

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Додонова О.А. Мотиваційні чинники в системі фізичного виховання студентської молоді // О.А. Додонова, В.О. Григор'єва, Т.М. Єрмолаєва. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. праць Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2008. – С. 77
2. Ottawa Charter for Health Promotion. First International Conference on Health Promotion. Ottawa, Canada, 17 – 21 November, 1986.
3. Теория и методика физического воспитания. Учебник для ин-тов физ.культуры. Под общ.ред. Л.П.Матвеева и А.Д.Новикова. Изд. 2-е, испр. и доп. (в 2-х т.). – М.: «Физкультура и спорт», 1976. – Т.1, 304 с.
4. Раевский Р.Т. Здоровье, здоровый и оздоровительный образ жизни студентов:

Залучення до масової фізичної культури різних верств населення (доросле населення, студенти, школярі, дошкільники)

- монографія / Р.Т. Раевский, С.М. Канишевский; под общ. ред. Р.Т. Раевского. – Одеса, изд-во «Наука и техника», 2008. – 556 с.
5. Додонова О.А. Психолого-педагогічні аспекти зміцнення здоров'я студентів на основі розвитку мотивації до занять фізичною культурою / О.А. Додонова // Теорія і практика фізичного виховання: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Здоров'я і освіта: проблеми та перспективи». – Донецьк, ДонНУ. – 2010. – С.546-554.
 6. Ведмеденко Б.Ф. Теоретичні основи і практика виховання учнівської молоді засобами фізичної культури: Монографія. – К.:1993. – 152с.
 7. Уэнберг В.С., Гоулд Д. Основы психологии спорта и физической культуры: Олимпийская литература. – НУФВСУ, 2001. – 336 с.
 8. Столітенко Є.В. Технологія вивчення ставлення молодших підлітків до фізичної культури // Теорія і практика фізичного виховання. - №3-4, 2001. – С.29- 37.
 9. Пантелеев В.М., Зінченко П.К., Горячев М.Р. Заходи та стимулювання самосійних занять з фізичного виховання студентів // Олимпизм и молодая спортивная наука Украины: Материалы IV региональной научно-практической конференции/ под редакцией Н.П. Булкиной; Луганск, ЛНПУ имени Тараса Шевченко, 2006. – С.95-99.
 10. Сичов С.О. Методи і прийоми формування у студентів потреби фізичного вдосконалення у процесі обов'язкових занять // Теорія і практика фізичного виховання. - №3-4, 2001. – С.14-20.

Анотація. В даній статті представлені основні проблеми розвитку мотивації студентів до занять фізичною культурою, які стоять на заваді потреби до здорового способу життя.

Ключові слова: засоби фізичного виховання, мотивація, спорт, фізична культура.

Bodnar Ya. B., Khoma O. V. Problems of increasing of students' motivation for Physical Education classes

Abstract. The article deals with the main problems of increasing of students' motivation for Physical Education classes, which became the barrier to the need of a healthy lifestyle.

Keywords: means Physical Education, motivation, sport, physical culture.

ПІДГОТОВКА ЮНИХ ЛЕГКОАТЛЕТІВ

Михайло Васірук

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Ефективна підготовка юних спортсменів – найбільш гостра проблема вітчизняної школи спорту. Необхідно, щоб ця підготовка забезпечувала гармонійний розвиток юнаків і одночасно змогла закласти фундамент для досягнення вершин спортивної майстерності. Шкільні групи в ДЮСШ повинні сприяти зміцненню здоров'я дітей і одночасно забезпечити постійний приплив перспективних спортсменів в збірні команди. Разом з тим практика показує, що лише деякі юнацькі чемпіони ставали сильнішими серед дорослих. Такі «втрати» на шляху підготовки юних спортсменів обумовлюють невдачі збірних команд країни на міжнародній арені.

Про зниження рівня результатів у бігу на середні дистанції свідчить і їх динаміка протягом 30 років на нашому факультеті. До рекордів факультету і області в бігу на 800 і 1500м встановлених у 1978 р Борисом Осадчуком і Романом Ляцишиним відповідно 1.46.7 і 3.46.9 сьогодні і близько ніхто не піднімається. Сьогодні вихованець Борейка М.М. Іван Стребков з результатом на 1500м – 3хв.53 сек. третім номером входить у дорослу збірну команду України.

В останні роки фізіологи і біохіміки приводять нові дані про розвиток витривалості у спортсменів. Як відомо в 70-их роках під витривалістю розуміли вегетативну тренуваність організму (В. М. Заціорський 1986), а фактором, який обмежує витривалість – максимальне